

Федор К. І.,

здобувачка вищої освіти обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – **Бурковська А. В.**, к.е.н, доцентка,
доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах повномасштабної війни вітчизняна економіка зазнала значних втрат і руйнувань. Станом на середину 2023 р. загальні економічні збитки України від війни перевищили 850 млрд дол. США [1]. Серед найбільш постраждалих секторів – промисловість, транспортна та енергетична інфраструктура, житловий фонд. Бойові дії, тимчасова окупація частини територій і вимушене переміщення населення призвели до істотного падіння ВВП, скорочення бюджетних надходжень та зростання рівня безробіття. У такій ситуації першочерговими завданнями є підтримка стійкості економіки, забезпечення необхідного імпорту, фінансування нагальних потреб країни і громадян. Ключову роль у вирішенні цих завдань відіграє міжнародна фінансова допомога, залучення якої набуло вкрай важливого значення для України.

Завдяки підтримці Міжнародного валютного фонду (МВФ) Україні вдалось забезпечити фінансову та макроекономічну стабільність. Допомога надавалась у рамках Інструменту швидкого фінансування (RFI) та Механізму розширеного фінансування (EFF), а також на пільговій та грантовій основі від міжнародних партнерів через спеціально створений Адміністративний рахунок МВФ.

Рада виконавчих директорів МВФ 31.03.2023 р. затвердила нову Програму в рамках Механізму розширеного фінансування (EFF) на суму 11,6 млрд СПЗ (близько 15,6 млрд дол. США) [2]. Програма EFF є частиною пакету підтримки України загальною вартістю у 115 млрд дол. США і розрахована на 4 роки та передбачає 11 переглядів [2].

Програма в межах EFF спрямована на реалізацію політики збереження фіскальної, цінової та фінансової стабільності, підтримує економічне відновлення, удосконалює систему управління та зміцнює інституційний потенціал. Це створює умови для стійкого довгострокового зростання країни у період післявоєнної відбудови на шляху до інтеграції в Європейський Союз [2].

За роки співробітництва Світовий банк затвердив для України 72 позики загальним обсягом понад 15,4 млрд дол. США та 2,2 млрд євро, з яких отримано 14,2 млрд дол. США та 2,2 млрд євро [2]. Починаючи з 24.02.2022 р. Світовий банк мобілізував на підтримку України фінансові ресурси на суму 34 млрд дол. США, з яких понад 22 млрд дол. США уже були безпосередньо надані нашій державі [2].

Отримані кошти використовуються для підтримки державного бюджету, реалізацію інституційних і структурних реформ, на підготовку та впровадження довгострокових інвестиційних проєктів, що відповідають пріоритетам економічного розвитку України.

Для впровадження структурних реформ в національній економіці Світовий банк надав Україні Гарантію на підтримку державної політики, спрямованої на економічне зростання та забезпечення фіскальної стійкості.

Нові спільні системні проєкти будуть впроваджуватись при відбудові України для реконструкції транспортної інфраструктури «RELINK», електроенергетичного сектору «Re-Power», підтримки системи охорони здоров'я «Heal Ukraine», відновлення зруйнованого житла громадян внаслідок бойових дій «НОРЕ» [2].

Загальний обсяг фінансування, виділеного Україні Європейським банком реконструкції та розвитку станом на кінець березня 2023 р. становить 18,1 млрд євро в рамках 529 проєктів [2]. Частка приватного сектору в українському портфоліо складає 39% [2]. У березні 2022 р. ЄБРР оголосив початковий «пакет стійкості» у розмірі 2 млрд євро, що передбачає фінансування заходів для допомоги громадянам, компаніям і країнам, які зазнали впливу війни проти України [2].

Підтримка для українських компаній передбачена, зокрема, у формі відстрочених кредитів, підтримки ліквідності та торговельного фінансування. Компаніям також буде надаватися допомога у релокації з метою продовження діяльності. Кошти для країн-сусідів України передбачені для допомоги у зв'язку з приїздом біженців, пом'якшення наслідків війни та санкцій для їхнього енергетичного сектору, підтримання ліквідності для малого та середнього бізнесу [2].

Отже, досліджені міжнародні фінансові організації відіграють важливу роль у відновленні вітчизняної економіки в умовах війни. Завдяки фінансовій, технічній та консультативній підтримці Міжнародного валютного фонду, Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, та інших партнерів держава отримує необхідні ресурси для стабілізації макроекономічної ситуації, відновлення інфраструктури та підтримки соціальної сфери. Співпраця з цими організаціями сприяє не лише подоланню наслідків війни, а й формуванню основ для сталого економічного зростання, модернізації економіки та інтеграції України у світовий фінансовий простір.

Список використаних джерел:

1. Як змінювалася економічна ситуація в Україні протягом великої війни.
URL: <https://www.slovoidilo.ua/2025/10/22/infografika/ekonomika/yak-zminyuvalasya-ekonomichna-sytuacziya-ukrayini-protyahom-velykoyi-vijny>
2. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями.
URL: <https://mfa.gov.ua/mizhнародni-vidnosini/spivrobotnictvo-ukrayini-z-mizhнародnimi-finansovimi-instituciyami>